

พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
Saving Behaviors of the Grade Six Students in Samut Sakhon
Primary Educational Service Area Office

วรรณรัตน์ คุ่มแสง และ กมล โพธิเย็น

Waroonrat Kumsang and Kamol Phoyen

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร
Master of Arts in Community Psychology Program, Silpakorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการประหยัด การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน ลักษณะ มุ่งอนาคต การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อนของนักเรียน (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน จำแนกตาม เพศ ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน อาชีพหลักของผู้ปกครอง สถานที่ตั้งของโรงเรียน (3) เพื่อศึกษาว่าการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 369 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ย $t - test$ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรนำเข้า ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมการประหยัด การส่งเสริมพฤติกรรมจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมจากโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน อยู่ในระดับมาก (2) พฤติกรรมการประหยัด เมื่อจำแนกตามระดับตาม เพศ ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน อาชีพหลักของผู้ปกครอง สถานที่ตั้งของโรงเรียน ไม่พบความแตกต่าง (3) การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมของนักเรียน ได้ร้อยละ 59.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: พฤติกรรมการประหยัด, ลักษณะมุ่งอนาคต, การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว, การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน, การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน

Abstract

The purpose of this research was as follows: (1) to study levels of saving (monetary) behaviors, promoting saving behaviors at school, learning of saving behaviors from family, promoting future oriented saving behavior, and observing the example of saving behaviors from friends in grade six (2) to compare saving behavior of the grade six students among gender, life style, and expenses that students incur each day. In addition, the occupation of parents and the school location was

compared. (3) to examine the promotion of saving behaviors learned at school, promotion of saving behaviors from family. The future oriented outlook among students, and observing the examples of saving behaviors from friends as the predictors of the totality of grade six students' saving behavior. The sample size was 369 grade six students and the results were derived by multi - stage sampling. The instrument used to collect data were questionnaires constructed by the researcher. Data were analyzed for percentage, mean, standard deviation, t - test, one - way ANOWA and the stepwise multiple regression analysis. The results found that: (1) the grade six students' saving behaviors were at the highest level, promotion of saving behaviors from school, promotion of saving behaviors from family. future oriented outlook, the observation example of saving behaviors from friends were at the highest level (2) the grade six students' saving behaviors as classified by gender, life style, costs that students incur each day, the occupation of parents, and school location were not significantly statistically different (3) promotion saving behaviors from school, promotion of saving behaviors from family, future oriented outlook, observing the example saving behaviors from friends was found to be at the percentage of 59.70, with a statistically significant level of .001.

Keywords: saving behaviors, promoting saving behaviors from school, promoting saving behaviors from family, future oriented, observing the example saving behaviors from friends

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงกล่าวถึงเรื่องที่สำคัญและคุณธรรมที่เอื้อต่อการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจ ความว่า “ทุกวันนี้ประเทศไทยยังมีทรัพยากรพร้อมมูล ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรบุคคล ซึ่งเราสามารถนำมาใช้เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์และเสถียรภาพอันถาวรของบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี ข้อสำคัญ เราต้องรู้จักใช้ทรัพยากรนั้นอย่างฉลาด คือ ไม่นำมาทุ่มเทใช้ให้เปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ หรือได้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หากแต่การระมัดระวัง ใช้ด้วยความประหยัดรอบคอบ ประกอบด้วยความคิดพิจารณาตามหลักวิชา เหตุผลและความถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งถึงประโยชน์แท้จริงที่จะเกิดแก่ประเทศชาติ ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตอันยืนยาว” ในสังคมปัจจุบันนี้ เป็นยุคที่ทุกคนจะต้องมีชีวิตที่ต้องแข่งขันกันค่อนข้างสูงเพื่อให้สังคมของตนเกิดการยอมรับ มนุษย์จึงได้มีการแสวงหาวัตถุมารเพื่อให้ตนเองได้รับคำชมเชยจากสังคม จึงทำให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า “บริโภคนิยม” ซึ่งเกิดผลกระทบต่องานประจำวันของคน ทุกครัวเรือน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน ฉะนั้น

จึงต้องมีการเปลี่ยนทัศนคติในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน จะต้องอยู่ในพื้นฐานของการประหยัด โดยที่จะต้องทำให้ทุกๆ ระดับของสังคมไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ มนุษย์ทุกช่วงอายุ ตั้งแต่เด็กอนุบาล เด็กประถมศึกษา ไปจนถึงวัยชรา โดยเฉพาะเด็กนักเรียน ช่วงวัยระดับประถมศึกษาพบว่ามีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างไม่ประหยัด

สถาบันรามจิตติ (2549) ได้สำรวจเรื่องของพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลโดยการสำรวจใน 7 ภาค ภาคละ 2 จังหวัด รวม 12 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง พิจิตร โลก สุโขทัย พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท มหาสารคาม ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นนทบุรี และกรุงเทพมหานครฯ ในกลุ่มของนักเรียนนักศึกษาพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีรายได้เฉลี่ยวันละ 30 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 27 บาทต่อวัน โดยนักเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มี

ระดับรายจ่ายเฉลี่ยสูงกว่าทุกภาค โดยในด้านการบริโภค มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือการที่นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคที่ค่อนข้างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น โดยพิจารณาจากการที่นักเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 30 มีปัญหาใจร้อนใจเร็วในการใช้จ่าย ร้อยละ 64 มีปัญหายืมเงินเพื่อน และร้อยละ 90 ชื้อของที่ไม่มีประโยชน์ ตามลำดับ และมีโทรศัพท์มือถือใช้และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าโทรศัพท์มือถือเฉลี่ยถึง 300 และ 350 บาท ต่อเดือนตามลำดับ ในด้านของผลการสำรวจยังพบอีกว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 29 มีปัญหารายรับไม่พอกับรายจ่ายและต้องขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเป็นประจำ ทั้งนี้โดยที่ไม่มีแตกต่างมากนักในเรื่องนิสัยและพฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนระหว่างเพศ แต่ในแง่ของภาคภูมิศาสตร์พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคสูงกว่าภาคอื่น จากการสำรวจชี้ให้เห็นว่าปัญหาด้านพฤติกรรมการบริโภคหรือ การใช้จ่ายในลักษณะดังกล่าว ตามมาด้วยภาคกลางและภาคเหนือตอนล่างตามลำดับ เป็นปัญหาที่สำคัญจำเป็นต้องเร่งดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในกลุ่มนักเรียนให้ดีขึ้น โดยการรณรงค์เอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัสไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สุขทั้งแก่ ตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ (วิจิตรศรีสะอาด, 2550)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นได้มีหน่วยงานการศึกษาและนักวิชาการได้นำประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดมาทำการกำหนดคุณลักษณะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยมีการนิยามคำที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด เช่น กองวิจัยทางการศึกษา (2542, น. 66) ได้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด ได้แก่ การใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็นและใช้อย่างคุ้มค่า การใช้สิ่งของเครื่องใช้เท่าที่จำเป็น ใช้อย่างถูกวิธีและดูแลซ่อมแซมให้ใช้ได้นาน การใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักบริหารเวลาของตนในแต่ละวัน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดคุณลักษณะของเด็กไทยที่เรียกว่า คุณธรรม 8 ประการ โดยได้ประกาศ

นโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนานคน โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน ศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วย เรื่องของการประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของตนเอง อยู่เสมอ ซึ่งนักเรียนควรจะมีการแสดงออกถึงการประหยัดตามนโยบายดังกล่าวนี้ โดยชาตรี ศิริสวัสดิ์ (2541, น. 13) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีการกระทำให้เกิด การประหยัดว่า ควรมีลักษณะดังนี้ คือ ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่แปรเปลี่ยนไปตามแฟชั่น ใช้จ่าย เงินจำนวนน้อยของตนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คิดก่อนใช้จ่ายและจ่ายเท่าที่จำเป็นเสมอ ไม่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยแต่ก็ได้ตระหนักรู้เห็นยวจนเกินสมควรแก่เหตุ รู้จักใช้ ดูแลและบำรุงทรัพย์สินของเครื่องใช้ทั้งของตนและของส่วนรวม มีการวางแผนใช้จ่ายให้รอบคอบโดยมีสัดส่วนและรู้จักมีความคิดเพิ่มพูนทรัพย์ ด้วยการแบ่งเก็บหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งการที่คนเรารู้จักการประหยัด มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน จะเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวของนักเรียน ถ้าหากนักเรียนมีคุณลักษณะในการมุ่งอนาคตแล้ว มักจะมีการวางแผนในการคาดการณ์การใช้ทรัพย์ากร การใช้จ่ายเงิน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การวางแผนการใช้น้ำ ไฟฟ้า การใช้จ่ายเงินทอง การใช้สิ่งของที่มีคุณค่า กนกวรรณ อุ่นใจ (2535) กล่าวว่า ลักษณะ มุ่งอนาคต คือการมองสู่อนาคตของบุคคล โดยที่ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะสามารถคาดการณ์ไกล และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อจะประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งหากนักเรียนมีคุณลักษณะด้านนี้แล้ว นักเรียนจะเป็นผู้ที่รู้จักการใช้เงิน การใช้ทรัพยากร การเลือกสรรในการใช้สิ่งของที่เหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อที่จะมีใช้ตลอดไป ในอนาคต ซึ่งในงานวิจัยของพุดพิล นิมพราว (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้น

ที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพทุมณฑล หลังจากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด มี 6 ปัจจัย สำหรับลักษณะมุงอนาคต ซึ่งปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ทัศนคติ ต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พทุมณฑล ได้ร้อยละ 49.60 จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงคาดว่าลักษณะมุงอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษา

นอกจากนี้การที่นักเรียนจะเป็นผู้ที่มีลักษณะพฤติกรรมการประหยัดได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการ ปลุกฝังจากครอบครัว โดยปัจจัยการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่นักเรียนควรได้รับการปลุกฝังค่านิยมในเรื่องของ การประหยัด โดยในครอบครัวนั้นถ้าได้มีการส่งเสริมและปลุกฝังค่านิยมด้านการประหยัด เช่น การประพดีปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก การกล่าวชม การให้กำลังใจ การสนับสนุน ให้ความร่วมมือ ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดในชุมชน อรวรรณ ชมชัยยา (2550, น. 4) กล่าวไว้ว่า การปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมแก่บุตรวัยเรียน มารดาสามารถทำได้ โดยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างเจตคติต่อการทำความดี และเสริมสร้างพฤติกรรม ที่พึงปรารถนา ผู้วิจัยสังเกตว่าการส่งเสริมพฤติกรรมนักเรียน ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากคือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนในสังคม เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ปลุกฝังความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพดีปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่เยาวชนในครอบครัวและสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการประหยัด โดยพ่อแม่อาจทำเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กในบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพันคำ มีโพทอง (2533, น. 91-109) ได้ศึกษาค่านิยมพื้นฐานห้าประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 359 คน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปริมาณการได้รับการ

ถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองสูง จะมีค่านิยมพื้นฐานทั้งด้านความรักชาติ ด้านประหยัดและอดออม ด้านการมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านการพึ่งตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากผู้ปกครองในปริมาณต่ำ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคาดว่า การส่งเสริมพฤติกรรมประหยัดจากครอบครัวจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ในขณะเดียวกันการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมประหยัดของนักเรียนได้ โดยบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนนั้น มีการสร้างค่านิยมในเรื่องนี้กล่าวได้คือ ในแต่ละสถานศึกษาได้มีการนำความรู้เกี่ยวกับ การประหยัดโดยการเชื่อมโยงองค์ความรู้จากคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งหนึ่งในคุณธรรมนั้นคือ การประหยัด ได้มีการส่งเสริมออกมาในหลากหลายรูปแบบ ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาจนถึงในระดับมหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมด้านพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 มาตราที่ 23 ข้อที่ 2 ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องของการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) โดยในโรงเรียนเอง ก็มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการประหยัดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทุกภาคส่วนในโรงเรียน โดยการออกมาเป็นโครงการตามนโยบาย หรือการทำกิจกรรมเกือบทุกโรงเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ในด้านการประหยัด คือ ออกมาในรูปแบบของกิจกรรมธนาคารโรงเรียน โรงเรียนที่ส่งเสริมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องของการประหยัด การให้ข้อมูลในรูป

แบบการแนะนำปรึกษาให้กับนักเรียน

นอกจากการเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมประหยัดของนักเรียน ซึ่งนักเรียนในปัจจุบัน โดยธรรมชาติแล้วนักเรียนส่วนมากก็มักจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน โดยได้กระดบประมาณศึกษาเพื่อนเป็นบุคคลที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดในการกระทำของเด็ก ทั้งนี้ สุชา จันทน์เอม (2542, น. 153-154) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับการเลียนแบบว่า วัยรุ่นพยายามที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน ก็จะทำให้ให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติแบบอย่างจากเพื่อนเช่นกัน โดยมีผู้วิจัยในเรื่องของการเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน พฤติพล นิยมพริ้ว (2547, น. 61) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล พบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงคาดว่า การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน จะเป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษา

การศึกษานำร่องกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยพบข้อมูลในประเด็นเรื่องของการพฤติกรรมใช้จ่ายของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในแต่ละวัน โดยสรุปพบว่าในประเด็นการออมเงินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมียอดเงินฝากลดลงจากเดิม เนื่องจากนักเรียนไม่ได้นำเงินมาฝากครูประจำชั้น เพราะนำเงินไปซื้อของเล่น ซื้ออาหารที่ไม่มีประโยชน์ นำไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ในร้านเกมในหมู่บ้าน ในการจ่ายเงินนักเรียนจำนวนมากมีการใช้จ่ายเงินในร้านค้าสหกรณ์โรงเรียนโดยการซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด สี เพราะสิ่งของที่ได้รับการแจกจ่ายของโรงเรียนใช้ได้ไม่นานและมีการมาซื้อใหม่อีก โดยขณะนี้ทางโรงเรียนได้มีการรณรงค์ในการประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ อันเนื่องจากนักเรียนมักจะละเลยเมื่อออกจากห้องเรียนหรือการใช้งาน แต่ในบางโรงเรียนก็ยังมีมีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับกิจกรรมตามแนวนโยบายของต้นสังกัดและ

ทำเป็นรูปธรรมจึงทำให้นักเรียนมีการใช้จ่ายน้อยลง อีกทั้งยังให้นักเรียนนำวัสดุที่เหลือใช้เช่น ปากกา ดินสอ และถุงนมมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมอีกประการหนึ่ง จากข้อสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาสำคัญที่น่าสนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ ถ้าหากสถานการณ์ไม่ประหยัดเช่นนี้ดำเนินต่อไป อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตการใช้จ่ายของนักเรียนในอนาคต เป็นผลเสียต่อตนเอง ต่อครอบครัว และเศรษฐกิจของประเทศชาติในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการประหยัด การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเลียนแบบพฤติกรรม การประหยัดจากเพื่อน ของนักเรียนระดับประถมศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน อาชีพหลักของผู้ปกครอง สถานที่ตั้งของโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาว่า การส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรม การประหยัดจากโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน เป็นตัวแปร ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

อำนาจ แดงรอด (2540, น. 8) ให้ความหมายว่า “ประหยัด” หมายถึง การรู้จักอดออม การรู้จักบริโภคสินค้าเท่าที่จำเป็นและลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยการประหยัดแบ่ง

การประหยัดเป็น 3 ประเภท คือ (1) การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักสัดส่วนรายได้ของตนตามความจำเป็น รู้จักเลือกซื้อสิ่งของที่สามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด ไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย เลือกใช้จ่ายแต่สิ่งที่จำเป็นเท่านั้น (2) การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลา และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์ (3) การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์ และคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ต้นไม้ เป็นต้น ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าต่อตนเองและสังคม

ในการส่งเสริมการประหยัดในเด็กระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เริ่มต้นจากครอบครัวเป็นที่แรก เป็นเสมือนโรงเรียนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการบ่มเพาะพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ที่นักเรียนควรปฏิบัติตน โดยที่ครอบครัวมีหน้าที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรม การประหยัด มีการอบรมคุณธรรมและส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีงามให้แก่เด็ก โดยผู้ให้ความเห็นดังต่อไปนี้ สำนักงาน กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2547, น. 8) กล่าวไว้ว่า การสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของครอบครัวบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการทำมาหารายได้และใช้จ่ายใช้สอยอย่างเหมาะสม รู้จักประหยัดและออมเพื่ออนาคต เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีคุณภาพ ไม่ตามกระแส บริโภคนิยมและช่วยให้ครอบครัวสามารถสร้างงานและรายได้ได้อย่างซื่อสัตย์และรับผิดชอบ โดยให้ พ่อแม่และผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและเยาวชน

การประหยัดเป็นคุณธรรมสำคัญที่มีความจำเป็น ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นต่อนักเรียนทุกคนโดยเฉพาะโรงเรียน มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยเหลือนักเรียนมาก ซึ่งทั้งนี้ผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมดังนี้ สำเร็จ เถลิงเผ่า (2527, น. 18-19) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนมีหน้าที่ภาระ อย่างสำคัญโดยตรงต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ แก่เยาวชนของชาติ ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสังคมในภาย ภายหน้าและเป็นบ้านแห่งที่สองของนักเรียน ที่เป็นบ้าน หลอมลักษณะนิสัย คุณธรรม จริยธรรมให้ติดตัวเด็กต่อไป โดยสรุปแล้ว การส่งเสริมพฤติกรรมประหยัดจากโรงเรียน การที่นักเรียนได้มีการส่งเสริมพฤติกรรมประหยัดจากครู

บุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการจัดบรรยากาศเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ การให้นักเรียนได้รับแบบอย่างที่ดีจากครูในโรงเรียน อย่างเหมาะสม

เพื่อนมีอิทธิพลในเรื่องพฤติกรรมต่างๆ ของ นักเรียน เนื่องจากนักเรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งเพื่อนจะมีผลกระทบต่องานของเด็กอย่างมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นในเรื่องการเลียนแบบพฤติกรรมโดยการยอมรับจากเพื่อน ซึ่งคิดว่าหากเพื่อนมีพฤติกรรม การประหยัดแล้วก็จะมีพฤติกรรมตามอย่างได้ โดยมีผู้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับเพื่อนดังต่อไปนี้สุชา จันทน์เอม (2542, น. 153-154) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า วัยรุ่นพยายาม ที่จะหาเพื่อนที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกัน เพื่อจะได้เอาไว้คบหาสมาคมพูดคุย สันสนธิ์กัน กลุ่มของเด็กวัยรุ่นมีอิทธิพลอย่างมากต่อความ ประพฤติ การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพยายามเลียนแบบ กันเพื่อให้เกิดสัญลักษณ์กลุ่มขึ้น แม้ว่าการกระทำบางอย่าง นั้นจะทำไปเพื่อความ โก่งและเพื่อให้เกิดเป็นจุดสนใจขึ้น แม้จะขัดต่อสายตาของผู้ใหญ่ก็ตาม

ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นลักษณะนามธรรมที่ คล้ายกับการคิดเชิงอนาคต ที่สามารถในการคาดคะเนถึง พฤติกรรมของนักเรียนว่า อนาคตจะเป็นไปในทิศทางใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการประหยัดแล้ว ถ้าหากนักเรียน เกิดคุณลักษณะนี้ได้ก็จะเกิดผลดีในการใช้ชีวิตในอนาคต โดยในเรื่องนี้ได้มีผู้ให้แนวคิด ดังนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520, น. 35) ได้กล่าวไว้ ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ได้แก่ ลักษณะมุ่ง อนาคตคือการคิด และการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ ไกลและเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมี 3 องค์ประกอบ คือ (1) ความสามารถคิดคาดการณ์ไกลว่า อะไรจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล (2) ความเชื่อว่าสิ่ง ที่จะเกิดในอนาคตนั้น อาจจะมีเกิดกับตนได้เช่นเดียวกับที่ จะเกิดกับผู้อื่น และ (3) เห็นว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคต มี คุณค่าหรือความสำคัญไม่ลดลงและการควบคุมตนคือการ มีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตน ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยการที่บุคคลจะจัดการกับสาเหตุ ภายในตนเองและสาเหตุภายนอกตน เพื่อให้นั้นมีพฤติกรรม อย่างต่อเนื่องโดยกระทำได้อบอุ่นๆ และกระทำในปริมาณ

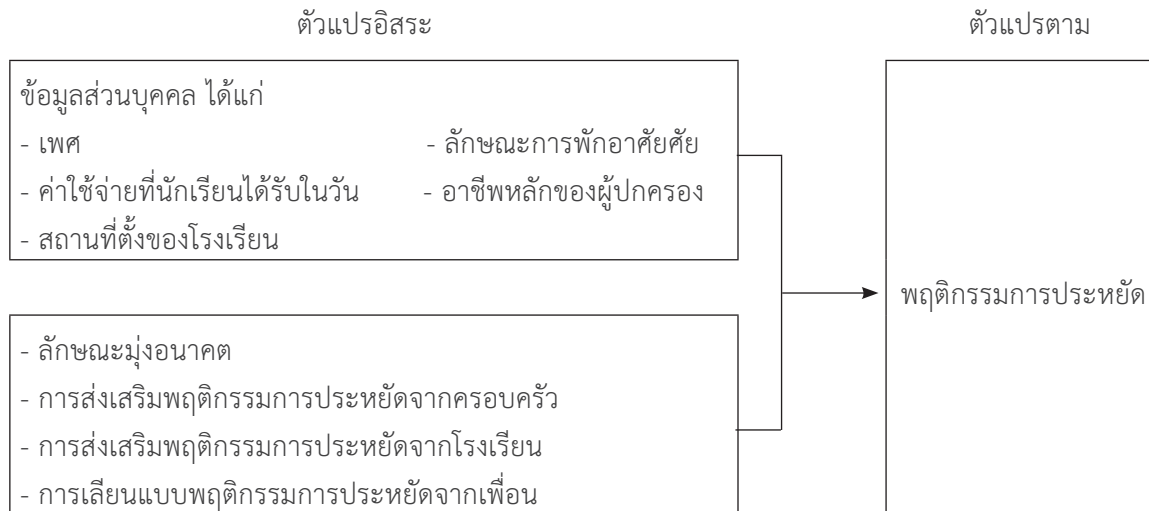
มาก อย่างเหมาะสม เป้าหมายและการกระทำเหล่านี้เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด มิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น การควบคุมตนมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ (1) สังเกตพฤติกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตนเอง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานการกำหนดพฤติกรรมขั้นต่อไป

(2) กำหนดเป้าหมายย่อยเป้าหมายรวมของพฤติกรรม

(3) จัดสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มพฤติกรรม (4) ให้รางวัล

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการประหยัดแตกต่างกัน

2. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการประหยัดแตกต่างกัน

3. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวันต่างกัน มีพฤติกรรม การประหยัดแตกต่างกัน

4. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพหลักของผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมมีพฤติกรรมการประหยัดแตกต่างกัน

5. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มี

พฤติกรรมการประหยัดแตกต่างกัน

6. ลักษณะมุ่งอนาคต การส่งเสริมพฤติกรรมที่ประหยัดจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรม การประหยัดจากโรงเรียน การเลียนแบบพฤติกรรมที่ประหยัดจากเพื่อน เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย

2. ศึกษาตัวแปรที่ศึกษา

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS 17.0

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 4,366 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 369 คน ซึ่งได้มาจากการใช้สูตรของยามมานะ (Yamane, 1973) และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi – stage random sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนประชากร จำแนกตามจำนวนโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน อาชีพหลักของผู้ปกครอง สถานที่ตั้งของโรงเรียน เป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุงอนาคต มีข้อความจำนวน 29 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .875

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากครอบครัว มีข้อความจำนวน 27 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .858

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมการประหยัดจากโรงเรียน มีข้อความ จำนวน 38 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .913

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การเลียนแบบพฤติกรรมการประหยัดจากเพื่อน มีข้อความจำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .907

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด มีข้อความจำนวน 91 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .966

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือ ในการดำเนินการเก็บข้อมูลและให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในการทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขออำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ทำการเก็บจำนวน 369 ฉบับ ได้รับคืน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยจึงทำการลงรหัสให้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรนำเข้าสมการ (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 65.30 มีลักษณะการพักอาศัยอยู่ร่วมกัน กับพ่อและแม่ จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 มีค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวันคือ พอใช้และ เหลือเก็บ จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 71.30 มีอาชีพหลักของผู้ปกครอง คืออาชีพรับจ้างจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 และมีสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 58.80

2. การวิเคราะห์ระดับระดับพฤติกรรมกำรประหยดัด้านการประหยดัทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการประหยดัเงิน ด้านการประหยดัสิ่งของเครื่องใช้ ลักษณะมุ่งอนาคต การส่งเสริมพฤติกรรม การประหยดัจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมกำรประหยดัจากโรงเรียน การเลียนแบบพฤติกรรมกำรประหยดัจากเพื่อน มีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีระดับพฤติกรรมกำรประหยดัโดยรวมอยู่ในระดับมาก (=4.094) โดยมีพฤติกรรมกำรประหยดัด้านการประหยดัทรัพยากรธรรมชาติ พฤติกรรมกำรประหยดัด้านการประหยดัเงิน และพฤติกรรมกำรประหยดัด้านการประหยดัสิ่งของเครื่องใช้ อยู่ในระดับมาก (=4.042, 3.992 และ 4.065 ตามลำดับ) มีลักษณะมุ่งอนาคต การส่งเสริมพฤติกรรมกำรประหยดัจากครอบครัว การส่งเสริมพฤติกรรมกำรประหยดัจากโรงเรียน การเลียนแบบพฤติกรรมกำรประหยดัจากเพื่อน อยู่ในระดับมาก (=3.948, 4.049, 4.085 และ 3.793 ตามลำดับ)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมกำรประหยดัของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวัน อาชีพหลักของผู้ปกครอง สถานที่ตั้งของโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมกำรประหยดัไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนต่างกันมีพฤติกรรมกำรประหยดั ไม่แตกต่างกัน

3.3 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมกำรประหยดั ไม่แตกต่างกัน

3.4 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีการจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในแต่ละวันที่ต่างกัน มีพฤติกรรมกำรประหยดั ไม่แตกต่างกัน

3.5 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีการจำแนกตามอาชีพหลักผู้ปกครองที่ต่างกัน มีพฤติกรรมกำรประหยดั ไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายระดับพฤติกรรมกำรประหยดัของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการส่งเสริมพฤติกรรมกำรประหยดัจากโรงเรียน การเห็นแบบอย่างพฤติกรรมกำรประหยดั จากเพื่อน การส่งเสริมพฤติกรรมกำรประหยดัจากครอบครัวและลักษณะมุ่งอนาคต สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกำรประหยดัของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 59.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยโดยรวมแล้วนักเรียนมีผลของพฤติกรรมกำรประหยดัอยู่ในระดับมากซึ่งทั้งนี้ ยังอยู่ในวัยที่พัฒนาการทางความคิดตามแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget, 1996 อ้างถึงใน ทิพย์ภา เชษฐุ์เขาวลิต, 2541) เด็กวัยรุ่นพัฒนาความคิดจากความคิดแบบรูปธรรม (concrete) มาจากวัยเด็กมาสู่กระบวนการพัฒนาความคิดแบบเป็น

เหตุผล เป็นรูปแบบชัดเจน (cognitive thought phase หรือ formal operation period) ได้มากขึ้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีสามารถนำความรู้มาปฏิบัติตนได้ ที่เห็นได้จากการที่นักเรียน มีลักษณะของพฤติกรรม การประหยัด ในระดับมากสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ทางสังคมวัฒนธรรมของไวทสกี้ (Vygotsky, 1978 อ้างถึงใน พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2542) อธิบายว่า เด็กจะปรับเปลี่ยนความคิดความเข้าใจไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมและวัฒนธรรมของเขา จนกระทั่งสร้างความรู้ขึ้นมา ทำให้เด็กมีกระบวนการทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้น (higher mental functions) ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมจะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของความเชื่อและค่านิยมในวัฒนธรรมนั้นไปสู่เด็กๆ ทำให้เขารู้ว่า เขาคิดอะไร และควรคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม โดยนักซึ่งนักเรียนไม่ได้มีการใช้จ่ายในการซื้อของต่างๆ มากนักเนื่องจากทางโรงเรียนในสังกัดมีการอบรมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการออมเงิน โดยมีโครงการธนาคารโรงเรียนในหลายโรงเรียนซึ่งประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำตัวแปรดังกล่าวไปใช้เพื่อการต่อยอดในการทำวิจัยเชิงทดลอง การทำโปรแกรมปลูกฝังให้นักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด ได้รับการปลูกฝังด้านการประหยัด เป็นการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ และเป็นไปตามแนวทางนโยบายของสถานศึกษาพอเพียง
2. ควรเพิ่มการทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้การสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อให้ได้ปัจจัยที่แท้จริงในการดำเนินการสรุปเป็นแนวทางการวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการสนับสนุนผลการวิจัยเพื่อให้มีความสอดคล้องมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น การเห็นแบบอย่างจากสื่อ ระดับผลการเรียน ขนาดของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อพฤติกรรม การประหยัดได้หรือไม่ อย่างไร
4. ควรนำการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการจัดโครงการในการส่งเสริมคุณลักษณะของการประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

References

- Aunjai, K. (1992). *Result from implementing forecasting technique in futuristic approach of Mattayom Suksa 3 students at Samroiyod Vidhayakom School, Prachuab Kirikan*. Master of Education Thesis, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Chalermphao, S. (2002). Integrated learning management: Situation based learning. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 5(2), 27-30. (in Thai).
- Chan-am, S. (2004). *Psychology in classroom*. Bangkok: Kasetsart University. (in Thai)
- Chetchawalit, T. (1998). *Psychology for nursing*. Sonkla: Chan Muang. (in Thai)
- Chomchaiya, O. (2007). *Factors influencing mother's behaviors in instilling ethical conscience for their pre-school children, Nonthaburi province*. Master of Science Thesis, Suan Dusit Rajabhat University. (in Thai)
- Department of Women's Affairs and Family Development. (2004). *Strengthening for family*. Bangkok: Ministry of Social Development and Human Security. (in Thai)

- Educational research department. (1999). *The study of Thai student potential*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Meeponthong, P. (1989) .*The study of the five basic values of teacher, parents and students in schools under 20the control of Khon Kaen province office of primary education commission*. Master of Science Thesis, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Nimpraow, P. (2004). *Factors affixing on saving habit of the Third level, Secondary grades 1 – 3 students of Nawanithrachinuthit Satriwittahaya Phuttihamonthonl School in Khet Taweewattana Bangkok*. Master of Education Thesis, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2002). *Community's participation in educational support*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Office of the National Education Commission. (2002). *Community's participation in educational support*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Phanthumnavin, D., & Pajonphajanok, P. (1987). *Ethics of Thai youth*. Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Pongsopa, P. (1999). *Educational psychology*. Bangkok: Pattana Suksa. (in Thai)
- Ramajitti Institute. (2006). *Survey of personal money management*. Retrieved from http://www.ramajitti.com/research_Project_money.php
- Srisawat, C. (1998). *Ethical thinking and five fundamental values of Matthayom Suksa 1 students in Nakhon Ratchasima province*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission. (in Thai)
- Srisaan, W. (2007). *National education in ideal*. Bangkok: Winyouchon. (in Thai)
- Tangrod, U. (1997). *Media exposure on the economizing policy, benefit of information to the purchasing behavior of foreign luxury goods during the economic crisis of teenagers in Bangkok metropolis*. Master of Arts Thesis, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

